

FINSKA

OSNOVNI PODATKI

Ime: Republika Finska

Legaa: po kopnem meji na zahodu na **Švedsko**, na severu na **Norveško**, ter na vzhodu na **Rusijo**. Na jugozahodu meji na **Baltsko morje**, na jugovzhodu na **Finski zaliv**, na zahodu na **Botniški zaliv**.

Površina: 338.145 km²
- od tega 9,4% vode

Prebivalstvo: 5.154.000

Uradna jezika: finščina in švedščina

Glavno mesto: Helsinki

Gostota poseljenosti: 17,1 km²

POKRAJINA

Finska je le rahlo valovita pokrajina, staro granitno gorovje so uravnali ledeniki. Ko se je led pred nekaj tisočletji umaknil, je tu ostala valovita pokrajina s številnimi jezeri . Suomi, finsko ime za državo pomeni dežela jezer in barij (več kot 60 000 jezer). Največje jezero je Saimaa. Jezera so povezana s številnimi rekami, ki imajo veliko strmcev in brzic. Največji reki sta Kemijoki in Oulujoki, ki se izlivata v severni del Botniškega zaliva. Jezera so zamrznjena od 5 do 8 mesecev.

Podnebje

- zmerno **celinsko**, na severu **subpolarno**. Proti severu postajajo zime vse daljše in hladnejše, padavin je vse manj. Od novembra do aprila pokriva deželo sneg, takrat zamrzne celo Botniški zaliv.

Rastlinstvo in živalstvo

Najrodovitnejša tla so ob obalah na JZ in J. V notranjosti prevladujejo skeletna tla, na S tundrska tla.

Gozdovi prekrivajo 76% površine:

- na J listnati gozd (hrast, lipa)
- proti S preide v tajgo (rdeči bor, smreka, breza)
- na S je tundra, lišaji in jagodičevjem.

Od živali najdemo tu medvede, rise, volkove ter severne jelene. V sladkih voda je veliko rib (losos, postrv).

PREBIVALSTVO

Finska je najbolj redko poseljena država v Evropi. Je tudi zelo neenakomerno naseljena. Večina prebivalcev živi na JZ Finske. Prebivalstvo po 2. sv. vojni narašča zelo počasi. Ker se življenjska doba daljša, je več starejšega prebivalstva, kot mladih.

Etična sestava

Večino prebivalcev so Finci (93 %), govorijo finski jezik, pišejo pa v latinici; na JZ in Z živijo Švedi (6%), na S živijo Laponci (2500).

Verska pripadnost

Po verski pripadnosti so prebivalci večinoma luterani – 88%, nekaj je pravoslavnih in katoličanov.

GOSPODARSTVO

Kmetijstvo in gozdarstvo

Les je največje finsko naravno bogastvo.

Kmetijska zemljišča so predvsem na JZ (na območju Turkuja in ob obalah Botniškega zaliva) Njive zavzemajo le 9 % površine. Povprečna velikost kmetij je 12,8 ha obdelovalnih površin in 35 ha gozda..

Glavni pridelki so silažna krma, ječmen, oves za živinsko krmo, na J tudi pšenica, rž, krompir, sladkorna pesa in povrtnine.

Najpomembnejša kmetijska panoga je živinoreja, prašičereja in perutninarstvo. Kmetije so vse bolj specializirane: na S in V je mlečna govedoreja, na V in Z delih perutninarstvo, prašičereja pa predvsem na JZ in Z. Na SZ se kot dodatna dejavnost uveljavlja gojenje kožuharjev, na S pa tradicionalno gojenje s. jelenov.

Pomembna dejavnost je tudi ribištvo. Na leto ulovijo 185.000 ton rib.

Industrija

Pridobivajo predvsem barvne kovine (kromovo, cinkovo, bakrovo in nikljevo rudo) in uranovo rudo. Od fosilnih goriv imajo samo šoto.

Finska sodi med države z največjo porabo električne energije na prebivalca (zaradi podnebja in zaradi zahtevne papirne industrije). Dobro polovico električne energije pridobijo iz HE, TE in dveh JE.

Najpomembnejši industrijski panogi sta **kovinska in strojna industrija** (ledolomilci, žerjavi, gradbeni stroji, celotne tovarne z opremo vred, stroji za sečnjo in spravilo lesa) na drugem mestu sta **papirna in lesna industrija** (oprema za savne, pohištvo, notranji opremi potniških ladij, stavno pohištvo), na tretjem mestu pa **živilska industrija** (industrija mlečnih in mesnih izdelkov ter rib).

V zadnjih letih se zelo hitro razvijata še elektrotehnična in elektronska industrija. Finci so prvi na svetu izdelali mobilni telefon in še danes so vodili na tem področju (najbolj znano podjetje Nokia).

Trgovina

Finska izvažata največ les in lesne izdelke, uvažata pa nafto

NARAVNE IN KULTURNE ZNAMENITOSTI

- **HELSINKI:** Finci jih radi imenujejo hči Baltskega morja, je glavno mesto, gospodarsko in kulturno središče države. Veljajo za najbolj čisto glavno mesto v Evropi. V mestnem središču najdemo sedež univerze, vladno palačo in parlament, Pravoslavno cerkev Marijinega vnebovzjetja, katedralo sv. Nikole, v skalo vklesano Sklano cerkev, Finski narodni muzej, narodno galerijo.
- **ALANDSKI OTOKI:** Več kot 6000 razčlenjenih otokov med finsko in švedsko obalo. Zelo so priljubljeni med kolesarji, športnimi ribiči in jadralci.
- **LEMMENJOKI:** narodni park, v razčlenjenem hribovju ob reki Lemmenjoki na Laponskem. Tu so manjša nahajališča zlata za turiste.
- **PORVOO:** staro trgovsko mesto ob Finskem zalivu, z ozkimi ulicami in lesenimi hišami iz 18. stol. ter gotško katedralo
- **RAUMA:** lepo ohranjeno srednjeveško mesto ob Botniškem zalivu z lesenimi hišami iz 18. in 19. stol. Cerkev sv. Križa s freskami.

NEKAJ ZANIMIVOSTI O FINSKI IN FINCIH

- Finci so nori na nenavadne tekmovanja. Organizirajo npr. svetovno prvenstvo v ubijanju komarjev, v zadnjih letih pa je najbolj odmevno tekmovanje v nošenju žena, ko moški z žensko na ramenih drvi čez ovire.
- Na Finskem prebiva tudi najbogatejši prebivalec EU, ali vsaj najbogatejši izmišljeni junak – božiček.. Njegova pisarna stoji na meji, kjer sonce enkrat na leto sploh ne vzide ali sploh ne zaide.
- Finci obožujejo tango, čeprav so videti plahi in žalostni. Vsako leto julija ga organizirajo v mestecu Seinajoki.
- Pravi Finci obožujejo salmiakki – slan, črn bonbon, z okusom po ribah.
- Finci zapravijo najmanj denarja za garderobo v Evropi, finske trgovine pa so drugače pravi raj – močne barve in kontrasti.
- Na Finskem ne bo šlo tudi brez savne, ki je osrednji prostor za druženje. Finska ima 1,6 milijona savn.